

Перелік використаних джерел:

1. Reurink, A., Garcia-Bernardo, J. Competing for capitals: the great fragmentation of the firm and varieties of FDI attraction profiles in the European Union. *Review of International Political Economy*. 2021. № 28(5). 1274-1307.
2. Huang, G., Liang, Y., Zhao, Z. Understanding market competition between transportation network companies using big data. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*. 2023. № 178. 103861.
3. Ietto-Gillies, G. The importance of being transnational. *Critical Perspectives on International Business*. 2023. № 19(4). 511-522.

Катерина Мацук

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ТЕНДЕНЦІЇ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ МІЖ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ ЄС

У сучасному глобальному світі, де існує можливість отримувати товари із будь-якої частини світу, країни Європейського Союзу (ЄС) створюють сприятливі умови для учасників ринку всередині союзу, тим самим дбаючи про розвиток як окремих економік країн-членів, так і загального економічного росту в межах Європейської економічної зони.

Європейська економічна зона (European Economic Area, EEA) – внутрішній єдиний ринок, який забезпечує чотири основні свободи – вільне пересування товарів, послуг, людей та капіталу. Вважається, що кожна країна, яка долучається до ЄС, повинна підписати угоду про приєднання до EEA. [1]

Розглядаючи окремо країни (рис. 1), бачимо, що у 2022 найбільшими експортерами всередині EEA є Чехія, Люксембург та Словаччина.

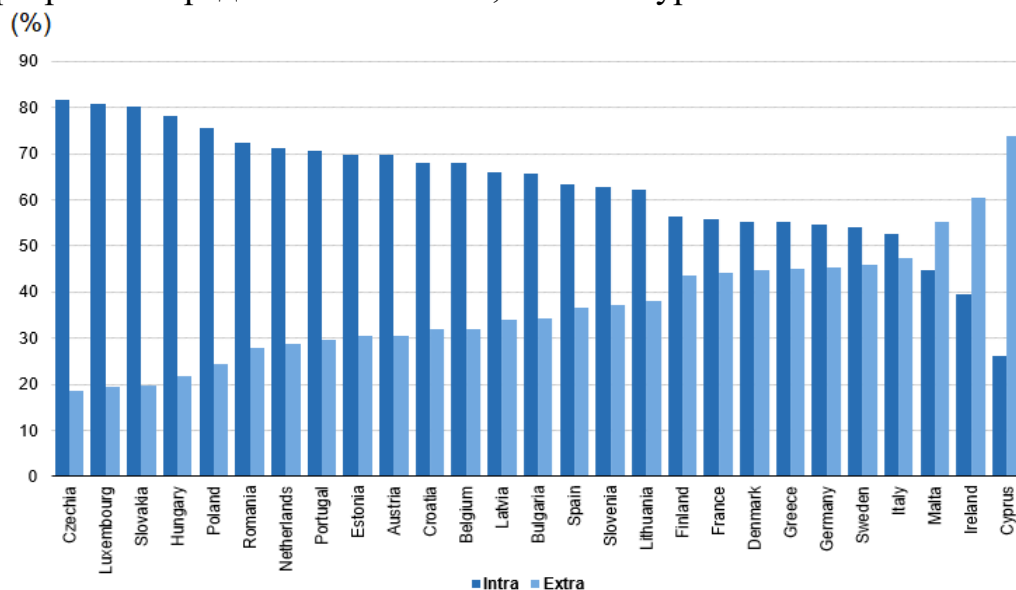

Рис 1. Експорт товарів всередині та за межами ЄС, 2022р [2]

Водночас Мальта, Ірландія та Кіпр є тими країнами, чий експорт всередині ЄС (Intra-EU) є нижчим за експорт за його межами (Extra-EU). Це може бути спричинено їх місцем розташування – острівні країни, які знаходяться відносно скраю обраного регіону. Таким чином, їх експорт направлений в ті країни-партнери, що є ближче, або ті, в які мають порт

За даними Євростату, Німеччина є найбільшим імпортером для 18 з 27 країн і входить в топ-3 імпортера для ще 6 країн [2]. Цікавим також залишається і те, що її експорт теж є найбільшим всередині ЄС. Це вкотре доводить, що Німеччина є однією з головних економік Євросони та займає її більшу частку. Таку позицію вона виграла завдяки чудовій геополітиці та стратегічному економічному розвитку.

Позитивну динаміку показують такі країни, як Болгарія, Латвія, Литва і Польща, чий середній річний приріст в експорті коливається від 10%. Інший рух помітно в експорті Франції – серед усіх країн ЄС її середній річний приріст в експорті між 2002 та 2022 роками є найнижчим із показником у 2,6% (табл. 1).

Таблиця 1

Експорт товарів всередині ЄС 2002-2022рр [2]

	2002	2022	Середній річний приріст (%)
Бельгія	152	413	5,1%
Болгарія	4	32	11,3%
Чехія	33	188	9,1%
Данія	37	68	3,1%
Німеччина	363	863	4,4%
Естонія	3	15	8,6%
Ірландія	39	80	3,6%
Греція	7	30	7,6%
Іспанія	87	253	5,5%
Франція	196	330	2,6%
Хорватія	3	17	8,2%
Італія	148	330	4,1%
Кіпр	0	1	8,9%
Латвія	2	15	11,9%
Литва	3	28	11,5%
Люксембург	9	13	2,1%
Угорщина	30	113	6,9%
Мальта	1	1	2,9%
Нідерланди	182	660	6,6%
Австрія	60	140	4,4%
Польща	34	260	10,8%
Португалія	20	55	5,3%
Румунія	10	67	9,9%
Словенія	8	42	8,4%
Словаччина	14	83	9,5%
Фінляндія	25	46	3,2%
Швеція	44	102	4,3%

Враховуючи, що середній річний приріст є більшим нуля для усіх країн, можемо зробити висновок, що ЕЕА створила сприятливі та безпечні умови для

внутрішнього виробника, а також заохочує нових гравців виходити на ринок усього регіону, а не лише свій локальний.

Враховуючи, що середній річний приріст є більшим нуля для усіх країн, можемо зробити висновок, що ЕЕА створила сприятливі та безпечні умови для внутрішнього виробника, а також заохочує нових гравців виходити на ринок усього регіону, а не лише свій локальний.

На нашу думку, дані вище згаданої таблиці можуть забезпечити розуміння темпів розвитку економік в Європейській економічній зоні та допомогти спрогнозувати головних експортерів на наступні 10 років. Такими гравцями будуть Німеччина, Нідерланди та Бельгія як сучасні топ-3, країни Балтії, Чехія, Румунія та Польща як країни, чиє приєднання відбулось після 2004 року. Вступ до ЄС, вигідне геополітичне розташування (ресурси та країни-сусіди), інвестиції Західних партнерів та дешевша кваліфікована робоча сила – усі ці фактори забезпечують їх стрімкий економічний ріст та можливість зайняти основні позиції в Європейській економічній зоні.

Перелік використаних джерел:

1. EEA Agreement. European Free Trade Association. European Free Trade Association. URL: <https://www.efta.int/eea/eea-agreement>.

2. Language selection. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/81/Intra-EU_update_March_2023.xlsx.

3. Total annual trade in goods between European Union member states from 2002 to 2022, by product category. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/1375025/eu-internal-trade-total-trade-product-categories/>.

4. Annual share of goods exports within the European Union, by member state from 2002 to 2021. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/1372938/eu-internal-trade-share-member-states/>

Дмитро Степанчук, Максим Живко
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

РЕФОРМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У АРАБСЬКИХ КРАЇНАХ

Корпоративне управління відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та ефективності економічних систем країн по всьому світу. В арабських країнах, які переживають період інтенсивних економічних трансформацій, питання модернізації корпоративного управління набуває особливої актуальності. Зміни, що відбуваються в регіоні, стимулюють перегляд традиційних підходів до управління компаніями, адаптацію до глобальних стандартів, а також впровадження новітніх технологій і практик.